

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Васкевич Ольги Євгенівни
на тему: «Формування готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах засобами етнодизайну»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

кандидата педагогічних наук, доцента
Дяченко Алли Володимирівни

Актуальність дослідження. Сучасні графічні дизайнери володіють високим рівнем професійної компетентності, спрямованої на підготовку до творчої діяльності та кар'єрного зростання в професії, особливо в контексті сучасних тенденцій у дизайн-освіті. Ці зміни здебільшого пов'язані з цілями та завданнями навчання сучасних дизайнерів і вимагають перегляду змісту та методів професійної підготовки майбутніх викладачів. Сфера освіти потребує постійного оновлення змісту та методів навчання, впровадження інноваційних підходів, що відповідають сучасному стану роботи в галузі дизайну. Сучасні вимоги до професійної освіти майбутніх дизайнерів зумовлені утвердженням компетентнісної парадигми мистецької освіти, яка вимагає від дизайн-освіти визначати проектування індивідуальних освітніх траєкторій майбутніх фахівців та оновлювати зміст, форми, методи й засоби навчання. Важливою професійною компетентністю, якою мають володіти майбутні випускники графічного дизайну, є готовність до використання засобів етнодизайну. Це означає ціннісне ставлення до історії розвитку національного традиційного мистецтва, усвідомлення необхідності збереження національної традиції відтворення української культури, володіння творчими, проектно-художніми навичками в графічному дизайні та сформованість навичок використання цифрових технологій у сучасному дизайні.

Важливо відзначити, що на процес та результати дизайнерської діяльності впливають як рівень науково-технічного та соціокультурного розвитку суспільства, так і естетична культура, креативність та розвинений емоційний інтелект особистості. Викладачі графічного дизайну здатні сприймати та переробляти великий обсяг інформації, впливають на культурну, духовну та художню сфери життя людини, формуючи художній смак та естетичні вподобання не лише споживачів, але й у студентів – майбутніх фахівців з графічного дизайну. З цього приводу, актуальним є пошук нових підходів до формування готовності викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну, які б задовольняли потреби суспільства у гармонізації й естетизації довкілля.

Таким чином, значущість даного дослідження полягає в тому, щоб усунути розрив між науково-теоретичною демонстрацією та практичним застосуванням інструментів етнодизайну в графічному дизайні, сформувати

готовність майбутніх викладачів графічного дизайну відповідати сучасним вимогам ринку та сприяти подальшому розвитку дизайн-освіти в Україні.

У зв'язку з цим немає сумнівів щодо актуальності дисертаційної роботи О.Є. Васкевич «Формування готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах засобами етнодизайну».

Значимість роботи посилює і те, що дисертаційне дослідження є важливою складовою комплексних науково-дослідницьких ініціатив Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва та дизайну імені Михайла Бойчука. Ця дослідницька праця інтегрується в загальну проблематику, яку досліджує кафедра теоретичних дисциплін та професійної освіти (мистецтвознавства та мистецької освіти). Відзначена кафедра займається дослідженням «Формування готовності викладачів графічного дизайну в мистецьких коледжах засобами етнодизайну», що отримало державний реєстраційний номер РК № 0119U001091.

Оцінка обґрунтованості наукових результатів дисертації, їх достовірність та новизна. Дисертаційне дослідження має у своєму розпорядженні ґрунтовне джерело інформації, що відображає різні аспекти дослідницької програми, окреслені вітчизняними та зарубіжними вченими. Ми звертаємо увагу на чіткість і вмотивованість наукового апарату дослідження, його коректність і логічну послідовність у визначенні об'єкта, предмета, мети та завдань дослідження.

Обґрунтованість результатів дослідження підтримується використанням достатнього набору методів (теоретичних, емпіричних і статистичних). Ці методи були відібрані та застосовані відповідно до конкретних завдань експериментального дослідження.

Найбільш суттєві наукові результати, що містяться в дисертації О.Є. Васкевич відзначаються декількома рівнями наукової новизни: *здійснено* системний аналіз теорії та практики професійної підготовки майбутніх викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах засобами етнодизайну; *уточнено* сутність ключових понять і категорій дослідження, а саме дизайн, дизайн-освіта, вища освіта, викладачі дизайну, мистецькі коледжі, педагогічні технології, компетентність, професійна готовність до застосування дизайну, формування готовності; *визначено* структуру, критерії, показники та педагогічні умови формування готовності майбутніх викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах; *створено* робочу програму навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти «Етнодизайн» та методичного посібника «Самчиківський розпис» розроблені лекції та практичні заняття, які призначені для вдосконалення професійної підготовки й формування готовності майбутніх викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну в професійній діяльності; *удосконалено* методiku навчання викладачів графічного дизайну на основі системного і глибокого вивчення мистецьких традицій провідних дизайнерів та фахівців графічного дизайну в Україні; *подальшого розвитку*

набули питання навчально-методичного забезпечення професійної підготовки викладачів графічного дизайну на основі вивчення етнодизайну і готовності до його використання під час.

О.Є. Васкевич розроблено й упроваджено в підготовку майбутніх викладачів графічного дизайну вибірково навчальну дисципліну для магістрів «Етнодизайн», призначену для вдосконалення професійної підготовки і, відповідно, формування готовності майбутніх викладачів графічного дизайну до професійної діяльності засобами етнодизайну.

Оцінка змісту дисертації та її завершеність. Зміст рукопису дисертації логічно та чітко структурований і послідовний; у дисертації повноцінно розкрито результати за кожним із поставлених завдань дослідження. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України щодо структури, змісту та викладу.

Структура дисертації визначається логікою дослідження і складається зі вступу, трьох розділів, висновків за розділами, загальних висновків, списку літератури та додатка.

У вступі обґрунтовано актуальність дослідження, показано його відповідність науковій програмі, плану і темі, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, перелічено і пояснено використовувані методи дослідження, уточнено наукову новизну і практичну значущість дисертаційного дослідження.

У першому розділі «Теоретичний аспект формування готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах» та її складові» було проаналізовано роль викладача графічного дизайну в мистецьких коледжах, розглянуто теоретичний аспект наукових досліджень відомих вітчизняних та зарубіжних науковців та педагогів, які займалися дослідженням зазначеної проблеми, особливо увага зосереджена на історичному розвитку педагогічної думки щодо формування принципів викладання та навчання, змін підходів та поглядів, що впроваджувалися в навчальний процес та їх вплив на формування професійної готовності викладачів графічного дизайну. Розглянуто сутність поняття «готовність» та структура такого педагогічного явища у майбутніх викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах.

Другий розділ «Практичний аспект формування готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах засобами етнодизайну» розкриває теоретичні основи таких понять, як «критерії», «показники», «рівні», «педагогічні умови» та «структурно-функціональна модель», які в загальній сумі і формують практично поняття «готовність викладача графічного дизайну» до професійної діяльності.

Третій розділ «Експериментальне дослідження формування готовності майбутніх викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах» розкриває нам особливості організації та хід констатувального етапу дослідно-експериментальної роботи, інтерпретацію отриманих результатів проведеного педагогічного

експерименту та надає можливість ознайомитися з методичними рекомендаціями, які допоможуть здобувачам вищої освіти спеціальності «Дизайн» сформувати та розвинути до найвищого рівня готовність до професійної діяльності в мистецьких коледжах за допомогою засобів етнодизайну.

Вірогідність отриманих результатів і достовірність експериментального дослідження доведено з використанням статистичних методів обробки даних педагогічного експерименту, які свідчать про ефективність та доцільність впровадженної автором розробленої вибіркової навчальної дисципліни, яка ґрунтується на структурно-функціональній моделі формування готовності майбутніх викладачів графічного дизайну засобами етнодизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах.

О.Є. Васкевим було здійснено аналіз, систематизація та узагальнення результатів дослідження. Загальний висновок відповідає сформульованим завданням та меті дослідження і впливають з їх основних положень. Розміщені у додатках матеріали конкретизують і розширюють зміст дисертаційного дослідження, сприяють повноті сприйняття основного тексту роботи.

Повнота викладу основних результатів дослідження в опублікованих працях. Матеріали дисертації опубліковано у 15 роботах. Шість із них опубліковано у фахових виданнях України, три – публікації у наукових періодичних виданнях інших держав та виданнях, які внесені до міжнародних наукометричних баз даних, і шість – публікації за матеріалами конференцій та тези доповідей. Важливі відкриття та досягнення, отримані в рамках дисертаційного дослідження, були документовані у 7 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, та 3 статті, які не включені до фахових видань в Україні.

Зміст, обсяг та кількість друкованих праць відповідають вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії і надають автору право публічного захисту дисертаційного дослідження.

Загальний висновок. За обсягом, характером фактичного матеріалу, ступенем його кількісного аналізу, рівнем наукової новизни й значущості результатів, обґрунтованості висновків дисертаційного дослідження О.Є. Васкевич «Формування готовності викладачів графічного дизайну до професійної діяльності в мистецьких коледжах засобами етнодизайну», подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» і затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року № 44 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової

спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження доктора філософії» (зі змінами внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів від 19 травня 2023 № 502), а її авторка, Ольга Євгенівна Васкевич, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Кандидат педагогічних наук, доцент,
декан факультету декоративно-прикладного
мистецтва Київської державної академії
декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука

Алла ДЯЧЕНКО

ДЯЧЕНКО АЛЛА ВОЛОДИМИРІВНА

Результат перевірки підпису	Підпис вірний
П.І.Б.	ДЯЧЕНКО АЛЛА ВОЛОДИМИРІВНА
РНОКПП	2867119680
Організація (установа)	ФІЗИЧНА ОСОБА
Код ЄДРПОУ	
Посада	
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для даних від Надавача)	13:50:14 24.02.2025
Сертифікат виданий	КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер	5E984D526F82F38F040000007A1D960157A40706
Тип носія особистого ключа	Захищений
Алгоритм підпису	dstu4145
Тип підпису	Кваліфікований
Формат підпису	CAAdES-T
Сертифікат	Кваліфікований